

Met betrekking tot de Wet toezicht informeel onderwijs wil ik mijn bezorgdheid uiten over de mogelijke negatieve gevolgen van deze wet voor de religieuze vrijheden van gelovigen in Nederland. Hoewel het doel van de wet – het waarborgen van de kwaliteit en veiligheid van onderwijs – op zichzelf begrijpelijk is, vrees ik dat de uitvoering ervan onterecht een belemmering zal vormen voor de vrijheid van onderwijs en de uitoefening van religieuze overtuigingen. Hierbij wil ik ingaan op de juridische grondslagen die deze wet zouden kunnen ondermijnen, met name de Nederlandse Grondwet en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).

1. Inbreuk op de vrijheid van onderwijs (Artikel 23 Grondwet)

Artikel 23 van de Nederlandse Grondwet beschermt het recht op vrijheid van onderwijs en stelt dat "het onderwijs wordt ingericht overeenkomstig ieders geloofsovertuiging." Dit artikel waarborgt het recht voor ouders en andere belanghebbenden om onderwijs te geven dat is afgestemd op hun religieuze overtuigingen. De Wet toezicht informeel onderwijs kan, afhankelijk van de uitvoering, leiden tot overmatige bemoeienis van de staat met de inhoud en organisatie van informele onderwijsvormen zoals bijvoorbeeld zondagsscholen, koranscholen, en andere religieuze educatieve initiatieven.

De verplichting tot toezicht op informele onderwijsinstellingen, waarbij strikte eisen worden gesteld aan de onderwijsmethoden, curricula, en de opleidingskwalificaties van leerkrachten, kan de vrijheid van deze onderwijsvormen ernstig beperken. Dit kan met name het geval zijn als de wet van toepassing is op instellingen die onderwijs geven op basis van religieuze tradities, waarbij de inhoud en pedagogische benadering zijn afgestemd op de geloofsovertuigingen van de deelnemers. Het recht om onderwijs te geven in overeenstemming met religieuze overtuigingen wordt daardoor beperkt.

2. Inbreuk op de vrijheid van godsdienst (Artikel 6 Grondwet en Artikel 9 EVRM)

Volgens artikel 6 van de Nederlandse Grondwet heeft iedereen recht op vrijheid van godsdienst en levensovertuiging. Dit omvat niet alleen het recht om persoonlijke religieuze overtuigingen te koesteren, maar ook om deze overtuigingen te onderwijzen en te delen met anderen, bijvoorbeeld binnen de context van informele onderwijsgemeenschappen. De wet kan echter een onterecht inperkingsvormen van deze vrijheid door extra controlemaatregelen en verplichtingen op te leggen aan religieus geïnspireerd onderwijs.

Artikel 9 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) versterkt deze bescherming, door te stellen dat iedereen het recht heeft om zijn godsdienst of overtuiging vrij te manifesteren, zowel in het openbaar als in privé, en dat dit recht kan worden beperkt alleen als dit noodzakelijk is in een democratische samenleving. Er is weinig bewijs dat het toezicht op informele onderwijsvormen daadwerkelijk noodzakelijk is om de fundamentele rechten van andere burgers te beschermen, zoals het recht op onderwijs of veiligheid. De wet kan daarom een disproportionele beperking zijn van de vrijheid van godsdienst.

3. Discriminatie en ongelijke behandeling (Artikel 1 Grondwet)

Een ander punt van zorg is dat de Wet toezicht informeel onderwijs mogelijk kan leiden tot ongelijke behandeling van verschillende onderwijsvormen. Als de wet uitsluitend gericht is op bepaalde informele onderwijsinstellingen, bijvoorbeeld die welke religieus van aard zijn, dan kan dit als discriminatie worden gezien. Artikel 1 van de Nederlandse Grondwet garandeert gelijke behandeling van iedereen en verbiedt discriminatie. Het risico bestaat dat religieuze gemeenschappen worden

gediscrimineerd door striktere eisen en toezicht op hun onderwijsvormen, wat hun vrijheid om religieus geïnspireerd onderwijs te organiseren kan belemmeren.

4. Verhouding tot andere grondrechten

Daarnaast is het belangrijk te vermelden dat de wet mogelijk ook het recht op vrije meningsuiting (artikel 7 Grondwet en artikel 10 EVRM) kan inperken, aangezien de vrijheid om te onderwijzen en ideeën te delen een belangrijke component is van deze rechten. Onderwijs is niet slechts een instrument om kennis over te dragen, maar ook een middel om waarden en overtuigingen over te dragen, waaronder religieuze overtuigingen. Door te veel staatsinmenging kan deze vrijheid worden ondermijnd.

Conclusie

De voorgestelde Wet toezicht informeel onderwijs kan een aanzienlijke inbreuk maken op de grondwettelijk beschermde vrijheid van onderwijs, de vrijheid van godsdienst en de vrijheid van meningsuiting. Het toezicht op informele onderwijsvormen zou disproportioneel kunnen zijn, vooral voor onderwijsinstellingen die gebaseerd zijn op religieuze overtuigingen, en kan leiden tot discriminatie van gelovigen en hun gemeenschappen. Ik roep de wetgever dan ook op om de wet op een manier vorm te geven die de grondrechten van religieuze gemeenschappen respecteert en te waarborgen dat de wet geen onterecht inbreuk maakt op de vrijheid van onderwijs en godsdienst.